

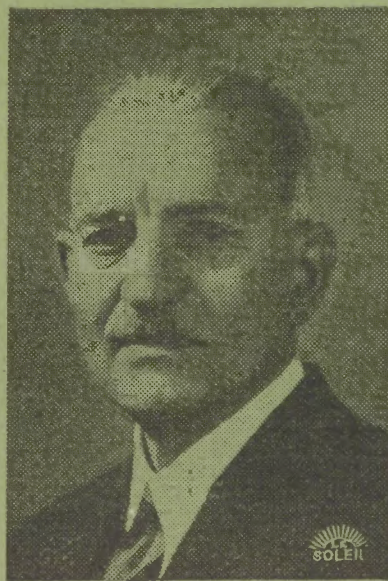

ՈՉ-ՇԱՐԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԿԱՆ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՐՄԱԹԵՐԹ

A V E D A R A N I T S A I N

AN ARMENIAN RELIGIOUS MONTHLY

Ը. ՏԱՐԻ ՅՈՒՆՈՒԱՐ—ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1946 ԹԻՒ 1—2

ՏՐՈՖԻՄՈՐ Ս. Կ. ԽԱՂԱՏՈՒՐԵԱՆ

1879 — 1945

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՏԱՃԱՐԸ

Պաշտամունքի վայր է հոն ուր Աստուած՝ իր վեհափառութեամբը, և մարդ՝ իր խոսարհութեամբը իրարու կը հանդիպին։ Այսպէս, տունդ կրնայ տաճարդ ըլլալ, կամ, ինչպէս Սամարացի կոչվ պարագային, աղբիւրի մը գլուխը, կամ, ծառի մը տակ, կամ, գիշերուան խորհրդաւոր լռութիւնը — տեղ տեղ, սակայն միշտ նոյն պայմանաւ։

Աստուած իր ձեռակերտ տաճարները ունի և անոնց մէջ կ'ապրի և կը յայտնուի անվրէպ։ Այդ տաճարները բնութեամբ մէջ են։ Մարդիկ յաճախ իրենց շինածը գրած են Աստուծոյ շինածին տեղ։ Քաղաքակրթութիւն արդէն կը նշանակէ այս փոխանակութիւնը ընել — բնականին տեղ արուեստականը դնել, աստուած սկերտին տեղ՝ մարդակերտը։ Այս փոխանակութիւնը՝ եթէ անխուսափելի եղած է, չենք կրնար ըսել թէ միշտ ալ նախընտրելի եղած է։ Քաղաքակրթութիւնը իր նիւթական հագուստին մէջ տեսակ մը ըմբոստութիւն է Աստուծոյ դէմ, գէթ մրցակցութիւն։ Անոր հետ նիւ Եօրքի երկնաբերձ չէնքերը լուսեայն կը յայտարարեն ամբարտաւանօրէն — «Մե՛ր վրայ նայեցէք, և հիացէք մարդոց գործերուն վրայ»։ Աստուծ մեր աչքը կը վրիպեցնեն աստուածակերտ, փառապան լեռներէն։ Քաղաքը մարդուն է, իսկ բնութիւնը՝ Աստուծոյն։ Աստուծոյ հրաւերն է «Զեր աչքերը դէպի լեռները վերցուցէք»։

Կը պատահի որ մարդակերտ տաճարին մէջ միակ պակասը Աստուած ըլլայ։ Կատարեալ չէնք այլ՝ թափուր՝ Աստուծոյ ներկայութենէն։ Որքա՛ն շատ են այն տաճարները որոնք սոսկ նիւթակամ կոթողներ են։ Աստուծոյ անուան, բայց ոչ թէ բնակարան Անոր կեցողանի ներկայութեան։

Բնութեան տաճարը տարբեր է։ Աստուած միշտ անոր մէջ է։ Հոն մըտ-

նողը յուսախաբ դուրս չգար։ Անպատճառ զիջատուած կը գտնէ անոր մէջ։ Աստուծոյ շունչովը լեցուած է ան։ Աստուծոյ շօշափելի փառքին պահարանն է ան։ Յիրաւի բնութիւնն է ան։ զուգական «մայր տաճարը»։ Ո՛վ կրնայ միթէ՛ չիմել գմբէթ մը որ այնքան զեղեցիկ է և լայնանիստ որքան բուն իսկ կապուտեանդ երկինքը որ կը ծածկէ Անոր տաճարը։ Լեռները այդ տաճարին խորխտ սիւներն են։ Անտառներով կաղմած է ան իր սուրբ խորանները։ Թռչուններն են Անոր փառաքանիները։ Գետերը կը գծեն Անոր տաճարին այն անցքերը որոնց վրայէն կը յառաջանան Անոր հրեշտակներուն թափօրները։ Աստուծոյ երկնային փառքը իր լրութեամբը կը յայտնուի բնութեան տաճարին մէջ։

Կիրակի մը, բնութեան զայնահային ժպիտին մէջ, Աստուծոյ հանդիպեցայ իր այս սուրբ տաճարին մէջ։ Ես ալ լսեցի «ձայնը»։ Տէր Աստուծոյ որ «աստուան զով աստենը պարտէզին մէջ կը պտտէր» — այն ձայնը ասկայն որ կ'օրհնէր։ Ազօթեցի, բայց ազօթքով խօսելէ աւելի լսեցի։ Սեղան չկար բայց «հաղորդութեամբ», զի կենդանի Աստուածը կար հոն։ Չոհագործութեան վայր մը չէր ան հապա՛ փառագործութեան վայր մը։ Արարհամի և Խառակի փորձառութեան իրականութեան հոգ, այդ օրը, վերահասու եղայ։ Երբ Աստուած իր փառքովը յայտնուի մարդու, չառնե՛ր անկէ, հապա կուտայ անոր։

Սողմոսը մարմին տաւ ինձ համար և փորձառական տրամայի մը վերածուեցաւ երբ կարգացի —

«Ով Տէր... փառք ու վայելչութիւն հագած ես, լոյսը հանդերձի պէս կը հագնիս, և երկինքը վարագոյրի պէս կը տարածես։ Անիկա իր վերնատունները ջուրերու վրայ կը չինէ, և ամպերը իրեն կառք կ'ընէ, և հովին թեւերուն վրայ կը պտտի»։ Եւ աղօթեցի... Ա. Ա. Գ.

ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ ՉԱՅՆ

ՈԶ - ՅԱՐԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԿՍԻՆ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

AVEDARANI TSAIN

AN ARMENIAN RELIGIOUS MONTHLY

Արտոնատէր՝ Խ. Թ. ՍԱՐԵԱՆ — : — Propr: Rev. K. T. SARIAN

Խմբագիրներ՝ $\left\{ \begin{array}{l} \text{Վեր. Խ. Թ. ՍԱՐԵԱՆ} \\ \text{Վեր. Թ. ԷՈՏՈՐ Ե. ՏԱՂԼԵԱՆ} \\ \text{Պր. Կ. Յ. ԹՈՒՄԱՆԱՆ} \end{array} \right.$

Ը. ՏԱՐԻ ՅՈՒՆՈՒԱՐ — ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1946 ԹԻԻ 1-2

ԾՆՈՒՆԴ ԵՒ ԾԱԳՈՒՄ

Բոլոր մեղաւոր աշխարհը հետաքրքրող մէկ Ծնունդ կայ, ասկէ մօտաւորապէս քսան դարեր առաջ տեղի ունեցած աշխարհի մէկ անձանօր անկիւնը: Եւ այս Ծնունդը ամեն տարի կը տօնուի համայն քրիստոնէայ աշխարհի մէջ արժանաւայել շուքով մը:

Կրնայ անիկա սովորութիւն դարձած ըլլալ շատերուն համար եւ առիթ մը պարգապէս զայն գործածելու: Ճիւղական եւ եսասիրական նպատակներու: Սակայն առհասարակ անիկա երբեք չէ կորուսած իր հմայքն ու կարեւորութիւնը: Փրկուելու պէտք ունեցող (եւ մարդիկ անխտիր փրկուելու պէտք ունին) մարդ արարածներուն համար Քրիստոսի Ծնունդը յոյժ բարեղեպ դէպք մըն է, նկատելով որ մարդոց փրկութեան միակ յոյսը մարմնով Աստուածայայտնութիւնն էր: Անոր անունը Յիսուս է, որ կը նշանակէ փրկիչ, «*քանզի անիկա իր ժողովուրդը իրենց մեղքերէն պիտի փրկէ*»:

Ի՞նչ պիտի ըլլար աշխարհի վիճակը, եթէ Ան չծնէր: Կարելի է սոյն հարցումին պատասխանել այլ հարցումով, թէ ի՞նչ պիտի ըլլար երկրագունդիս վիճակը եթէ երբեք չըլլար արեւը: Առանց արեւի աշխարհ մը երեւակայել դժուար չէ: Այդպիսի տեղ մը պիտի թեւածէր մահուան ստուերը միայն ցուրտ, տխուր եւ մօայլ:

Ասկէ տարբեր պիտի չըլլար հոգեկան աշխարհը եւ այդպէս էր արդեն, նախ քան ծագիլը մարդոց լիւրջ Արդարութեան Արեգակին: Անկէ ի վեր մարդկային ցեղի պատմութիւնը յեղաշրջուած է: Որովհետեւ Քրիստոսի լուսատու Աւետարանը կը քարոզուի եւ Քրիստոսի Աւետարանը չի հաւատար բարեշրջումի, այլ յեղաշրջումի: Ան դանդաղ գործ չի տեսներ, այլ յեղակարծ գործ: «Յղիցի լոյս, եւ եղեւ լոյս»:

Մեղքերու եւ յանցանքներու մէջ մեռած մարդու մը վրայ Փրկչին փրկագործութիւնը չկատարուիր տարիներու ընթացքին, այլ անմիջականօրէն:

Ժողովուրդներու կեանքին մէջ ալ կը տեսնուի փրկագործութեան սոյն յանկարծական արդիւնքը: Սէր ըսածը փաստելու համար պէտք չունինք եկեղեցական պատմութիւնը բոլորովն, կամ միոթօնարական անցեալի մէջ կատարած գործունեութիւնները պրպտելու: Շատ մը երկիրներ, ո՛ր որ մօտը գտած է Քրիստոսի Աւետարանը, սոյն սխալի յեղաշրջումը կատարած է:

Մասնաւորեմք մեր խօսքը ըսելու համար, թէ Աւետարանը յեղաշրջական միեւնոյն դերը կատարած է մեր հայ ազգին մէջ: Ռ'բրան կարն ատենուան մը մէջ, Լուսաւորիչեան ժամանակաշրջանին, Աւետարանը մեր հայ ժողովուրդը դարձուց կռապաշտութիւնէ նշմարիտ աստուածապաշտութեան:

Ինչ որ ամէն սրտցաւ հայու մը մէծ վիշտ կը պատճառէ, այն է՝ թէ Առաքելական Հայաստանեայց եկեղեցին չկրցաւ պահել իր պարգոյքինն ու մարքութիւնը. այլ բեռնաւորեց ինքզինքը յետսամուտ ծիսականութիւնով ու արարողականութիւնով. մինչեւ այն աստիճան, որ մեր նախահարց քարոզած փրկութեան մարտը Աւետարանը, որուն համար ալ անոնք անլուր ջարջարանքներու ենթարկուեցան, թաղուած մնաց ճեւղականութեան ներքեւ:

Եկեղեցիին սոյն յետադէմ ուղղութեան դէմ ԺԹ. դարուն սկիզբները, թէ՛ կղերականներու եւ թէ աշխարհականներու մէջ գոնուեցան Աւետարանով լուսաւորուած մարդիկ, որոնք համարձակեցան ծառանալու: Անոնց այս գնահատելի խիզախ դիրքը կրօնական իշխանութիւնները գայրացուց, եւ մղեց գնոնք սաստիկ հալածանք կատարելու, եկեղեցւոյն մէջ բայեկաբզութեան կարիքը պաշտպանողներուն դէմ:

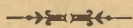
Ժամանակ մը եղաւ, որ մարտը Աւետարանի հաւատարիմ մնացողներուն համար այս վիճակը անհանդուրժելի դարձաւ: Հետեւաբար անոնք, հակառակ եկեղեցիին մէջ մնալու իրենց բռն փափաքին, հարկադրուեցան բաժնուիլ եկեղեցիին եւ կազմել ուրոյն եկեղեցի մը հաւատացեալներու: Ասիկա ամենէն առաջ տեղի ունեցաւ 1 Յուլիս 1846ին, ի Կոստանդնուպոլիս:

Այս է յոյժ համառօտ պատմութիւնը Հայ Աւետ. եկեղեցւոյ կազմութեան, որ արդիւնքն էր Աւետարանական շարժումի մը հայոց մէջ, շարժում մը՝ վերադառնալու նախկին առաքելական դարուն մեզի աւանդուած պարզ եւ մարտըր աւետարանական սկզբունքներուն:

Քրիստոսի Ծնունդով աշխարհն ունեցաւ փրկիչ մը, Արդարութեան Արեգակը ծագեցաւ բոլոր մարդիկը լուսաւորելու: Անկէ ի վեր ամէն շարժում որ ծագում կ'առնէ սոյն փառաւոր դէպքէն՝ Քրիստոսի իբր փրկիչ Ծննդեան հետ աղերս ունի: Աւետարանական շարժումը հայոց մէջ ծագում առած է նոյն սկզբունքէն: Անգամ մը որ այս Փրկիչը ծնի մարդոց սրտերուն մէջ, կեանքեր կ'ենթարկուին իրական յեղաշրջումի:

Աւետարանական սոյն շարժումէն ի վեր հարիւրամեակ մը անցեր է, հիմնական փոփոխութիւններ յառաջացնելով հայ կեանքերէ ներս: Շարժումը աճած է եւ անդիմադրելիօրէն լառաջ գացած աննկատ անցնելով ամէն խոջ ու արգելք:

ՄՏԱԾՈՒԹԻՒՆՔ ԱՄԱՆՈՐԻ

Դարձնալ կը կայնինք նոր տարուայ մը սեմին վրայ: Ամբողջ տարի մը եւս ոնցաւ, և այնպէս կը թուի թէ դեռ երէկ սկսեալ էինք զայն այն քան ուրախութիւնով, նոր բարեմաղթութիւններով և սրտագին շնորհաւորութիւններով: Նորածագ արշալոյսի մը նման էր այն որ արեւելեան հորիզոնին վրայ կը բոցալաւի իր պերճանքովն ու փառքովը, և այժմ անոր վերջին ճառագայթները, վերջին նշոյլներն են որ կը շիջանին: Ասցեալին մառախլապատ մթութեան մէջն է որ կնկդմի, նման այն թիւրաւոր ու անհամար տարիներու որոնք իրմէ առաջ անհետացած էին: Այո՛, սլացաւ ան վայրկեանի մը նման, ու մենք որ սովորաբար կարեւորութիւն չենք տար երբեք թռչող երկվայրկեաններու որոնցմէ կերտուած են մեր տարիներն ու մեր վաղանցուկ կեանքը, գէթ վայրկեան մը կանդ առնենք և մտածենք այն ահաւոր ու անմբռնելի ժամանակին ու անոր արագասլաց ընթացքին մասին:

1. Ժամանակին գերիշխան ազդեցութիւնը:

Արքայից ամենահզօրն է ան: Թէեւ չենք տեսներ անոր վրայ երկրաւոր արքայից ծիրանին, սակայն իշխան-

ներն ու պալատականները կ'իջնեն իրենց բարձրութենէն և կը խոնարհին անոր առջեւ: Անոր մականը թէեւ առանց գոհարի է, բայց ո՞վ կրնայ համարձակիլ ըսելու թէ պիտի չմտնէ անոր անեղ իշխանութեան ներքեւ: Կարծես թէ գիշերուայ լուսութեան մէջ գողի մը նման կը սողայ ու կը կողոպտէ վարդագեղ այտերու գոյնը և փողփողուն աչքերուն լոյսը: Դիտեցէք անոր հետքերը ծերունիին ճակատին վրայ. տեսէք հոն բացուած խոր ակօս. ներք, և ձիւնի փուռները անոր գլխուն վրայ: Կայտառ ու վառվռուն երիտասարդները կրնան ժամանակ մը արհամարհել անոր զօրութիւնը, սակայն չուշանար, ու չուտով կը հասնի այն ժամը երբ կը տեսնեն անոր տխուր տարաք իրենց տնձին վրայ ալ: Ան կ'առնէ մարմնոյն ոյժը, դէմքին թարմութիւնն ու գեղեցկութիւնը, բազուկին թափը, ծունկերուն զօրութիւնը, աչքերուն լոյսը, սրտին խանդն ու եռանդը: Կնճիւղներ կը հագնին ճակատն ու այտերը. այո՛, ժամանակն է որ իր ուզած ձեւն ու գոյնը կուտայ դէմքերուն ու մազերուն: Ու այսպէս ոչ թէ արտաքին աշխարհն է որ կը կրէ փոփոխութիւն մը, այլ մարդկային կեանքին աշխարհը: Ժամանակը նսեւ ցեցով ու ժանգով կ'ուտէ աշխարհիս գանձերը փոշիին ներքեւ կը թաղէ փառաշուք պալատները: Գոռոզ մարդը կը բարձրացնէ իր քաղաքները, իր

Այս տարի սոյն շարժման յոբելինական տարին է: Պիտի տօնուի ատիկա ամէն ո՛ր որ երկու հայ Աւետարանական կայ: Այն ատեն խորհրդածութեան առարկայ պիտի ըլլան շատ մը նիւթեր: Մեր կողմէն պիտի ուզենք որ յօրինուին նկատողութեան առնուէր սա՛կետը, քի արդեօք ո՛րքան հաւատարիմ մնացինք Շարժումին տուն տուող մարութ սկզբունքներուն:

Խ. Թ. Ս.

պալատներն ու տաճարները, բայց ժամանակը կը փչրէ մարմարիսնը և կը տապալէ անոնց սիւները:

2. Ժամանակը անդառնալի է:

Ժամացոյցին սլաքը մեզի ցոյց կուտայ անցնող երկվայրկեանը, ժամը կը հնչէ ու կ'անցնի, բայց ո՛ւր կ'երթան երկվայրկեանները, ո՛ւր կ'երթան ժամերն ու տարիները: Սենեակիդ խոր լռութեանը մէջ՝ երբ կը լռէ ամէն աղմուկ ու շշուկ, չե՞ս լսեր սուր չեչտերը ժամացոյցիդ «թիֆ թաֆ»ին, որ կարծես կեանքիդ չէնքին մէջ մէկն է որ մտած ու իր անտես ձեռքի հարուածներովը շարունակ կը քակէ ու կը փրցնէ քար մը այդ չէնքէն: Երբեք չե՞ս ունեցած օրեր, ժամեր և նոյնիսկ վայրկեաններ՝ այնքան զրուարթ, այնքան երջանիկ որոնցմէ պիտի չուզէիր որ արեւը իր մարը մտնէ ու օրը իրիկուն ըլլայ: Վաղուան օրն ալ միեւնոյն առաւօտն ու նոյն արեւը ունի, սակայն ոչ դուն նոյնն ես և ոչ ալ քու խորհուրդներդ նոյնը, քու ըզձանքներդ քու յոյսերդ կեանքին արեւն է որ կ'անցնի հապճեպ ու օրերը կ'ըլլան իրիկուն: 1945 տարին անցաւ, ու անգամ մըն ալ պիտի չերեւի մեր հորիզոնին վրայ: Սակայն ի՞նչ հաւոր խորհուրդ անոնց համար որոնք յիմարաբար կը կորսնցնեն ժամանակը ու անոր պատեհութիւնները և այլեւս չգտնելու համար զայն:

3. Ամէն ինչ անկայուն է հոս:

Մենք ճանապարհորդներ ենք միայն: Մեր շուրջը գտնուած ամէն ինչ ժամանակի հետ սահելով կը յիշեցնէ մեզ թէ տրագատուց կ'անցնինք և կը դիմենք մեր վախճանը, դէպի մեր յաւիտենական բնակարանը: Ամէն մէկ

ծագող առաւօտը, ամէն մէկ ստուերամած երեկոն, կ'անցնին ու երբեք կ'անգ չեն առներ, և կ'անցնին ոչեւս վերադառնալու: Բերկրալից գարունը, ամառը իր պտուղներով, աշունը իր ռսկեղէն հունձքերով, ձմեռը իր ձիւնեղէն պատմութեանով տեւական շարժման մէջ են, մինչ անոնք կ'անցնին տրագարար ամէն տարի, զանոնք միայն կ'ողջունենք, և անոնք յաւիտեան կը մեկնին մեզմէ: Մեր աչքերուն երեւցող ամէն ինչ կ'անցնի, սակայն իրականութեան մէջ այնպէս չէ, ընդհակառակը ամէն բան իր տեղն է անշարժ և անյարիր, ալ մենք ենք որ կ'անցնինք, իոյս կուտանք ու կը հեռանանք մեր ետեւ թողելով ամէն երեւոյթ, ամէն տեսարան...: Անողորմ է ժամանակը, իր հետը կ'առնէ ու կը տանի ինչ որ կը վերաբերի մեր կեանքին:

4. Չեմ կրնաք երկարել մեր բնակութիւնը հոս:

Անտեսանելի ձեռքը մեր Ամենակալ առաջնորդին մեզ անյուպաղ յուռաջ կ'ողղէ ու կը տանի դէպի յաւիտենականութիւն, երբիմ հակառակ մեր կամքին ու բողձանքներուն: Անոր անաստն կամքն է որ մեր վերջնական բնակութիւնը ըլլայ յաւիտենականութեան մէջ, և շուտով պիտի տանի մեզ ի վերջոյ մեր բնակավայրը: Մեր շուրջը ամէն ինչ ցոյց կուտայ թէ Անոր անյեղի նպատակն է որ այս անցաւոր և ունայն աշխարհէն մեկնինք: Ո՛ւր են մեր ան սիրելիները, սրտակից բարեկամները, որոնք անցեալ տարին մեր հետը սկսան առանց կարենալ հասնելու նոր տարին, անոնցմէ շատեր արդէն հող դարձան ու այլեւս չեն վերաբերի այս աշ-

խորհին, անոնց տխուր ու կսկծալի յիշատակը կը մնայ միայն մեր վերաւոր սրտերէն ներս իրական կարծուած այս կեանքը իր երազական երեւոյթներուն մէջ ինչ դառն պատրանքներ, ինչ ցուրտ սարսուռն տպաւորութիւն. ներ ունեցաւ... ՌՐՔ-ան դառն ու լեզի որցունքներ պղտորեցին մեր աչքերը: ՌՐՔ-ան անգոր կերպով յաճախ կը բռնենք ու կը փարինք մեր երկրաւոր ստացուածքներուն, և որ բացայայտ կ'երեւի թէ անոնցմէ ոչ մէկուն վրայ մեր ձեռքը կարող ենք դնելու յաւիտեանս վայելելու համար զոնոնք: Աւարկայէ առարկայ փութանակի կը տարուինք, սակայն ժամանակ իսկ չուրինք որեւէ բան մը մերը կոչելու: Երբեմն կ'ուզենք որ գեղեցկութիւնը միշտ մնայ ու զմայլինք անոր վրայ, բայց մինչ կը դիտենք... անոր վայելչութիւնը կ'անհետանայ: Համբաւը կը պսակէ մեզ իր թագով, բայց մինչ մեր սիրտերը ուրախութեամբ կը պատարի, կը յափշտակուի մեր ձեռքերէն, այլոց հետ գրօնելու համար: Հարցատութիւնը կուգայ մեզ պարարել և իր հաճոյքներուն կառքով պտտցնելու համար մեզ, և մինչ կ'ընդունինք իր առաջարկը ընդհուպ կ'արձակէ մեզ փորձելու համար մեզի նման քանի մը ուրիշ պոնդուխտներ որոնք կը ճաբորդեն դէպի յաւիտենականութիւն: Այսպէս նախախնամութեան անտեսանելի աջը մեզ ամէն առարկայէ մէկիկ մէկիկ կը բաժնէ ցոյց տալու համար թէ հոս չէ մեր հանգստավայրը: Մեր շուրջը կը գտնուին նաեւ այն խօսուն և թելադրիչ պատգամաւորները զորս Աստուած կը զրկէ ազդարարելու համար մեզի մեր մերձեցող մեկնումը այս ունայն աշխարհէն: Տկարութիւնը կը կանգնի մեր առջին իր դողդոջուն

անգամներով ու անգոր շունչովը յայտարարելու համար մեզի իր թոթով լեզուով թէ չուտով պիտի թողունք մեր այս ժամանակաւոր բնակարանը մեկնելու համար մեր «Հօրը տունը»: Հիւանդութիւնք — գործունեայ պատգամաւորներ — կը սլոնան մեր շուրջը պատմելու համար մեզի մեր վաղանցուկ կեանքին մասին, և մեր ականջներուն փսփսալու «յաւիտենականութիւն»: Ոհնր, անընկճելի զօրութեամբ զինուած, կը կենայ իրեն եղած յանձնարարութիւններով և անոր անձոնթ թուականներովը մեզ այս աշխարհէն հեռացնելու համար: Այո՛, հոս պիտի թողունք աշխարհի հաճոյքներն ու վայելքները, անոր քաղաքներն ու ժողովուրդները երթալու համար դէպի յաւիտենականութիւն: «Հոս մնայուն քաղաք չունինք». դէպի ո՛ր կը ճամբորդես ո՛վ ճանապարհորդ: Ո՛ր մոռնար որ Քրիստոս է ճանապարհը որ կը տանի «մեր Հօրը տունը». ուր գացած է մեզի համար բնակարաններ պատրաստելու: Հաւատա Անոր ու յաւիտեան պիտի ապրիս այդ երանելեաց բնակավայրին մէջ բոլոր սրբոց ու հրեշտակաց հետ:

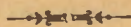
Վեր. ԹԷՈՏՈՐ Ե. ՏԱՂԼԵԱՆ

Առաքիւնութիւնն է այն մեծափառ քաղաքացիութիւնը զոր մարդ կրնայ թողուլ իր ժառանգորդներուն:

Այն մարդը որ կը պարծեցայ իր բրած բարեգործութեամբ, կը կորսնցնէ անոր պտուղը:

Մայրը կ'որօրէ օրունին մէջ, ոչ միայն իր զաւակը, այլ և իր ազգին բախը:

Ո՛Ձ, ՁԵՄ ԿՐՆԱՐ

Երփներանգ ու բուրեղ ՄԱՂԻԿՆԵՐ՝ սփռուած դաշտին մէջ, իւրաքանչիւր քայլափոխիս, կարծես զիս իրենց մօտ կը հրաւիրեն: Մինչ անոնց քովէն ու մէջէն կ'անցնիմ, հիացումի լոկ մէկ ալնարկս, բաւ է անոնցմէ գրաւուելու: Անոնք որքա՞ն հաճելի են իրենց տեսքովն ու բոյրովս: Սակայն իբրեւ իտալական ճամբորդ մը, առանց վայրկեան մը իսկ կանգ առնելու, կը մրմնջեմ ինքն իրենս ո՛չ. չեմ կրնար ձեր քով մնալ, թէեւ դուք անուշ կը բուրէք նաեւ աչքերուն շատ հաճելի տեսարան մը կը ներկայացնէք, սակայն ես կ'երթամ ուրիշ երկիր մը, ուր միշտ գարուն է. հոն ծաղիկները բնաւ չեն թառամիր: Այնտեղ՝ աշնան հովերը երբեք չեն փչեր. ո՛չ ալ ձմերուտն ցուրտը կամ ամառուան տապը գոյութիւն ունի: Հոն՝ ծաղիկները չա՛տ աւելի գեղեցիկ են: Ձէ՛, չեմ կրնար հոս մնալ երթալու եմ իմ վերին հայրենիքս, Երեմայի՛ն, սքանչելի՛ բուրաստանը: Ծամբու ասթէն ուղղուած մարմինս կ'ուզէ հանգչիլ կանաչագեղ մարգագետիններուն վրայ, դալար մայրիներու ստուերին ներքեւ, սակայն, չէ՛, փութալու եմ, իմ հանգրուանս հասնելու, ուր կան մշտադալար կենաց ծառը, Յայտ. 22:2, որոնց տերեւները որպէս բալաստան կը գործածուին: Ձեր պտուղներուն չեմ ցանկար, թէեւ տոչորուած լեզուս, անոնց զովարար հպումը կ'ուզէ: Ձէ՛, չեմ կրնար յագեցնալ ձեզ ճաշակելով, քոնզի իմ հայրենիքս ուր կ'երթամ ունի սքանչելի պաղատու ծառեր, որոնցմէ պիտի յագեցնայ քողցած հոգիս:

Ձուարթ քոչնիկներ՝ իրենց ներդաշնակ մեղեդիներով կը պարուրեն եթերը: Անոնք հոս ու հոն՝ առանձին, գոյգերով ու երամ երամ երգելով կը թռչնոտին: Անոնց մելանոյ համերգը կը հրապուրէ զիս ու միտտիք զգացումով մը լեցուած, հոն պահ մը կանգ առնելու ու զանոնք ունկնդրելու մտածումը կայծակի արագութեամբ կ'անցնի մտքէս, մեղուէ մը խայթուածի կակիծով, կը կոչեմ ո՛չ, չեմ կրնար ձեզ ունկնդրել, թէեւ քողցր է ձեր նուագը ու դիւթիչ, իմ տանջուած ու յոգնած միտքս կը բաղձայ ձեր համերգը կողողորուելու, սակայն աճապարելու եմ, իմ վերին հայրենիքս, ուր կան անճառելի նուագներ ու անպատմելի մեղեդիներ: Ձեր երգերը որքա՞ն փրկուն ըլլան իմ հոգիս չեն կրնար կազդուրել, ես կորօտ եմ Աստուածայինին, Հրեշտակայինին: Նուազատենչ հոգիս, անհամար նուագախումբերու սիրալիր վայրին մէջ պիտի յագեցնայ լսելով ու մասնակցելով սուրբերու նոր երգին: Յայտ. 5:9:

Օճապտոյտ գետերն ու վտակները իրենց ջինջ ջուրերովը ու միօրինակ գլգլանքներով ուշադրութիւնս կը զրուաւեն: Վիրաւոր ոտքերս, խոնջած մարմինս որքա՞ն կը ցանկան կանգ առնել հոն: Պասպակէս ցամքած լեզուս կը բողբոջէ և ջուր կ'ողաղակէ: Սակայն այս թովիչ տեսարանին առջեւ միտքս ու հոգիս կը բացականչեն միասնաբար. «Ո՛չ, ատիկա անհնարին է»:

Ո՛չ չեմ կրնար, ձեր զովարար ջինջ ջուրերուն քով մնալ, թէեւ դուք ձեր ճամբու ընթացքին կեանք ու օրհնութիւններ կը սփռէք, սակայն իմ յաւիտենականութեան համար ստեղծուած հոգիս պապակը չէք կրնար երբեք զոհացնել: Հոգիս կը բաղձայ անապա-

կան, յաւիտենական կենաց Հուրին: Այն՝ գերերջանիկ վայրը, դէպի ուր ես կը ճամբորդեմ, յատակ կենաց ջուրի ափը կը բխի: Այն գետին բիւրեղացած ջուրը պիտի յագեցնէ իմ ծառաս: Կոս՝ անկէ լոկ ումպ մը խմած ըլլալովս, յաւիտենական կեանքի տիրացած եմ: Յայտ. 22:1: Հոն՝ առատապէս պիտի վայելեմ, Սուրբ Գահուն շուրջ, ընկերակցելով անթիւ սուրբերու ու հրեշտակներու: Երանելի՛ հայրենիք, ուր կուշտ ու կուռ պիտի վայելեմ ականակիտ, զուլալ ջուրերու համերգը, սիրելիներով շրջապատուած:

Ահա՛ւասիկ, ականջիս կը հասնին խնճո՛յքի, հարսանիքի, խրախճանքի, հաճոյքի ճիչներ, քրքիջներ ու աղաղակներ: ՀԱՃՈՅՔԻ վայրերը լեցուն են պատանինքով, երիտասարդներով: Այս ճանապարհը ուրկէ անցնելու ըստիպուած եմ զբօսաւայր մը դարձած է: Ամէն կողմէն հրաւերներ կը լսուին, հաճոյքը աճուրդի հանուած է, «Ո՛վ պիտի վճարէ ամսնաբարձր գինը» կը կանչեն ունայնամիտները: Ո՛ր անմիտը ինքն իրեն համար կ'ուզէ որոգայթ լարել, որպէսզի յաւիտենապէս կորսուի: Ականջներս ու աչքերս գոցած, կ'ուզեմ յառաջանալ, ինքնիրենս կը միմնջեմ, չե՛, չեմ կրնար ասոնց քով մնալ. բոլորն ալ վաղանցիկ ու սին հաճոյքներ են: Հաճոյքի անձնատուր եղող ունայնամիտները, խաբէութեան որոգայթէն բռնուած որսեր, դարձած են: Իմ հոգիս այս զազիր ու ունայն հաճոյքներէն կը խորշի. անիկա չի կրնար գոհնալ ասոնցմով: Ձէ, դո՛ւք չէք կրնար հմայել իմ անմահ հոգիս, անիկա իր երջանկութիւնը կը փնտռէ յաւիտենականին, արժէքաւորին, անսեռանելիին մէջ: Կ'երթամ Երջան-

կավայր մը, ուր երբեք մուտք չէ գտած վիշտն, արցունքը ու մտմտութիւնը: Հոն կայ գերագոյն ցնծութիւնը: Հոն՝ յարերը տեղ չունին: Թայտ. 7: 15—17: Ես կը բողձամ յաւիտենական մնայուն ուրախութեան: Ձեզ սիրայօժար կը մերժեմ փրկչիս ներկայութիւնը վայելելու գերագոյն հաճոյքին համար:

Ճամբուս վրայ կը հանդիպիմ բազմազան զբօսում, որոնց արտաքին երեւոյթը, կը չլացնեն տեսութիւնս: Կը փորձուիմ կայնիլ գէթ պահ մը անոնց քով, թղթատել ու ընթերցման պապակա գոհացնել: Սակայն հոն կը տեսնեմ ազգանշան մը, որուն վրայ գրուած է «Ազո՛յ՛ս ընտրութեանդ» կը յիշեմ Մեծ Իմաստունին խօսքը, «Շատ գիրք կարդալը մարմինը կը յոգնեցնէ» անմիջապէս քայլերս յառաջ կը նետեմ Աստուածաւունջս պինդ սեղմած լանջքիս վրայ ու կ'ըսեմ, Ձէ՛, չեմ փափաքիր ձեր ընթերցումով ժամանակս սպաննել, մտքիս պայծառ ոլորտը պղտորել: Ձեր հրամցուցած օտար գաղափարները, վիպային պատմութեանները իմ կարօտութեանս բոլորովին անպատեհ են: Դո՛ւք զիս անել ճանապարհ առաջնորդող կեղծ բարեկամներու կը նմանիք. ինձմէ առաջ հոսկէ անցնող հաւատացեալներու հետքերը կը տեսնեմ ու անոնց իմաստուն խորատներուն անսալով, կը հեռանամ ձեր հմայիչ տօնավաճառէն: Իմ միտք Գիրքս բաւականաչափ առաջնորդ մըն է զիս ԵՐԱՆԵԼԵԱՅ երկիրը հասցնելու Սող. 119:105: Ան՝ է իմ սուրս դիմադրութեան պահուն. հոն կը գտնեմ ինծի պէտք եղած բոլոր խրատները նաեւ յաւիտենական կեանքի խոստումը: Ահա թէ ինչո՞ւ կը մերժեմ ձեզ ամէնդ:

Դարձեալ կը հանդիպիմ ԲԱՐՅ-
ԿԱՄՆԵՐՈՒ որոնք իրենց թաւային
ձայներով զիս կը կանչեն ու կ'ըսեն
«Կանգ ա՛ռ, մեզի հետ բնակէ՛, վայե-
լե՛նք աշխարհը»։ Որքա՛ն կ'ուզեմ
հանգչիլ, մարմինս կը բողբոջէ երկար
ճամբու խոնջեղէն։ Բարեկամ, ի՛նչ
քաղցր անուն . ո՛չ թշնամի, ինչ յիշատակ
կրնայ գալ բարեկամէ մը . ինչո՞ւ գէթ
օր մը չ'մնամ անոնց մօտ . միայնու-
թեան միօրինակ կեանքէն ազատ, գէթ
պահ մը չ'անցնեմ իրենց հետ։ Ահաւա-
սիկ հոգւոյս թշնամույն, ամենասուր և
ամենավերջին ծուղակն է ան . զոր
կ'ուզէ զիս մէջը ձգել . կը յիշեմ բա-
րեկամութեան քրեցուցիչ հիմալի թէ
անիկա ճամբորդները դարձուցած է
ուղիղ շաւիղէն ու անոնց կորստեան
պատճառ դարձած, անմիջապէս կուռկս
կը դարձնեմ, ևսիկա անկարելի՛ է, չե՛,
չեմ կրնար ձեր մօտ բոլոր մը իսկ
կայնիլ . թէեւ մարմինս կը տենչայ
ձեզի հետ մնալու, հոնգիստ վայելե-
լու . սակայն հոգիս կը պօգի ձեր ըն-
րակցութիւնէն, զիս մի՛ փորձէք . ես
աւելի, չա՛տ աւելի լաւագոյն ընկե-
րակցութեան կը բաղձամ։ Մօտեցա՛ծ
եմ, իմ քաղցրարժէք բնագաւառին,
որուն անուշ զեփուռը սկսած է ճա-
կատս զովացնել . Ձեր ընկերակցու-
թիւնը որքան ալ հաճելի ու անմեղ
նկատուի, տակաւին կը վախճամ կու-
մօքս մասնակցիլ . եթէ դուք իրապէս
երջանկութիւն կը փնտռէք բարեկա-
մութեան մէջ, ինձի հետ ընկերակցե-
ցէք . միասին երթանք վայելքներու,
բարեկամութեան սիրալիր վայրը։ Հոն
ուշիմ անզուգական բարեկամ մը,
Փրկիչ մը զոր հազարաց մէջ մէկ հա-
տիկ է ևն . հոգիս Ձայն կը բաղձայ .
Ձայն տեսնելու հաւատքով ու յոյսով
տողորուած եմ։ Ծամբու տաժանքը

անբողբոջութիւնը աւելի թեթեւ է
քան յաւիտենական անպատմելի փառ-
քը։ Դո՛ւք իմ պապակիս գոհացում
չէք կրնար տալ . ձեր սէրը ժամանակի
ու պարագաներու հետ սահմանաւոր-
ուած է . ձեր սիրոյն երբեք չեմ կրնար
վստահիլ։ Մինչ Փրկիչս աննման է իր
անսահման սիրովը։ Այո՛, Փրկչիս ղէմ-
քէն պիտի կշտնամ յաւէտ . սիրոյ
պապակիս յաւիտենականութեան կարօտ
է։ Հոն յագուրդ պիտի գտնէ բոլոր
կարօտութիւնս, Տէրօջաներկայութեա-
նը մէջ։

Լճու... կը լսեմ հեշտ մեղեդիներ՝
րը հրեշտակաց... անո՛ւշ բուրում մը
կը պարուրէ օդը։ Շա՛տ մօտ եմ բաղ-
ձալի ճանց։ Թմրութիւն մը կը պատէ
մարմինս . ահա՛ թեթեւ մրափ մը կը
գոցէ աչերս . կը վերջանայ ճամբոր-
դութիւնս։ Ո՛չ, չեմ կրնար կը մրմնջէ
կապկպուած լեզուս և վերջին շունչիս՝
երջանիկ մէկ պահուն, անլսելի ձայնով
մը։

«Ձեմ կրնոր»ի փոխարէն
Շրթունքներս անօրէն,
Նրդեմ բո՛ղ, Տե՛ր, յաղթութեան
Քաղցր, նոր երգը յաւիտեան։

Սալթ

Բ. Գ. ԵԱՐՏԸՄԵԱՆ

Այն գործը որ անձամբ կրնաս ը-
նել մի յանձնեմ ուրիշներուն։

Մեծ մարդիկ մեծ մայրերու զա-
ւակներ են։

Սուրբ կեանքը ձայն մը ունի, կը
խօսի երբ լուռ է լեզուն։

Արեւը անոնց միայն կենդանութիւն
կուսայ որոնք կեանք ունին։

ՀԻՆ ԿՏԱԿԱՐԱՆ

Գրեց՝ Th. Haarbeek

Այն գիրքը զոր մենք «Հին Կտակարան» կ'անուանենք, Յիսուսի ժամանակուայ նոյն Սուրբ Գրոց հաւաքածոն է, և որ հրեաները կը գործածէին. միայն թէ զայն կը կոչէին «Գիրքը» և կամ «Օրէնք, Մարգարէներ և Սողոմոն» (Ղուկ. 24. 44):

Հին Կտակարանի հանդէպ մեր բնած գիրքը այնպէս է, ինչպէս էր Յիսուսինը և Առաքեալներունը:

Յիսուս երբ Օրէնքին մասին կը խօսէր անգամ մը այսպէս ըսաւ. — «Մովսէս հրամայեց» (Մատթ. 8. 4): Ուրիշ առթիւ մը՝ «Աստուած պատուիրեց»: Երբ մարգարէութիւններէն մէջբերումներ կ'ընէր, կ'ըսէր. — «Եսայի մարգարէացում» (Մատթ. 15, 7): Նոյնպէս՝ «Որպէսզի կատարուի Տէրոջմէն ըսուածը մարգարէին ձեռքով» (Մատթ. 1. 22):

Քրիստոս անոր պաշտպան կը կանգնի՝ ըսելով. «Ճումարսպէս կ'ըսեմ ձեզի, մինչեւ երկինք ու երկիր անցնին Օրէնքէն յովտ մը կամ նշանագիր մը պիտի չանցնի» (Մատթ. 5. 18): Եւ՝ «Կարելի չէ որ այն գրուածը աւրուի» (Յովհ. 10, 35): Ան կը յանդիմանէր հրեաները և իր աշակերտները անոր համար, որ չէին հաւատար Մովսէսի և մարգարէներուն խօսքերուն (Ղուկ. 24, 25. Յովհ. 5. 46—47):

«Գրուած է» խօսքը Հին Կտակարանը կը դնէ Աստուածային ներշնչման և վճռականութեան բարձունքին վրայ: Ան՝ այն զէնքն է, որով Քրիստոս յաղթեց Սատանային: Ո՛չ միայն երեւելի աշխարհի մէջ, այլ նաեւ աներեւոյթ

աշխարհին համար Աստուծոյ «Գրուած» խօսքը վճռական հեղինակութիւն ունի. անկէ վեր ուրիշ վճռադատ անեմ մը գոյութիւն չունի:

Յիսուսի ժամանակակից դպիրները նոյն գիրքը ունէին Սուրբ Գրոց հանդէպ տեսականօրէն: Անոնք կառչած էին նոյնիսկ գրերով ներշնչման, սակայն չէին ապրեր անոր համեմատ, ուստի և այնպէս չէին ըմբռներ այն մարգարէութիւնները, որոնք մինչեւ իսկ իրենց ձեռքերով կը կատարուէին Յիսուսի վրայ երբ խաչը հանեցին զԱյն: Քրիստոս, ընդհակառակը, սոյն Սուրբ Գրոց հաւաքածոն, իր ամբողջ կեանքի ընթացքին, մինչեւ խաչին վրայ, գործածեց որպէս իր անձնական Սուրբ Գիրքը: Փորձութեան տեսն իր զէնքն էր անիկա, նեղութեանց մէջ՝ միտիթարիչը և իր քարոզած ճշմարտութեանց հիմք: Որպէս յստակ հայելի, անոր մէջ կը տեսնէր ինքզինքը որպէս Որդի Աստուծոյ, որպէս Մեսիա և որպէս Միջնորդ և Փրկիչ աշխարհի: Վերջին խօսքը զոր խօսեցաւ մահէն առաջ, Ս. Գիրքէն համար մըն էր: Այո՛, իր յաղթական յարութենէն յետո՛յ ալ իր մահուան անհրաժեշտութիւնը ապացուցուց նոյն Գրքէն. Ղուկ. 24, 25—28:

Ս. Գիրքը ներշնչող Ս. Հոգին Յիսուսի մէջ իր լիութեամբը կը բնակէր. այդ համեմատութեամբ ալ Ան Ս. Գրքէն վեր կը մնար, և որպէս անոր հեղինակը անոր պարունակութիւնները կը մեկնաբանէր. «Լսե՛ր էք որ ըսուեցաւ, ... բայց ես ձեզի կ'ըսեմ». Մատթ. 5, 13—47: Այս հեղինակութիւնը զինքը այնքան աւելի բարձր կը դասէ Մովսէսէն, որքան տունը չինոզը՝ տունէն. Եբր. 3, 3: Որով Գիրքին ամէն գիրը միեւնոյն

«ԵՐԱՆԵԼԻ ԵՆ ԱՅՆ ՄԵՌԵԼՆԵՐԸ՝ ՈՐՈՆԲ ՏԷՐՈՋՄՈՎ ԿԸ ՆՆՋԵՆ»

Դամասկոս 14 Նոյ. 1945 կիրակի
իրիկունն ժամը 4ին մեզի ամէնուս շատ
սիրելի, պատուական հայրս Եագուպ
Եղբ. Տաղլեան երջանիկ ու ցանկալի
մահուամբ ի Տէր ննջեց 53 տարեկան
հասակին մէջ. Անգութ մահը իր սառ
ձեռքը այս սիրելիին ալ ճակտին վրայ
դնելով բոժենց զինք իր արտահատոր-
ներէն. Այս վաղահաս ու անակնկալ,
դառնակսկիծ մահը մեզ ամէնս խոր
թախծով ցնցեց. իր մահուան նախօր-
եակին կ. վ. ժամը 5ին շատ սաստիկ

արժէքը չունէր իրեն համար. Օրի-
նակ, երբ փարիսեցիները կին արձա-
կելու մասին իր կարծիքը հարցուցին,
Ան տարբերութիւն մը դրու մովսիսա-
կան օրէնքին և Աստուծոյ սկզբնական
կամքին միջև, ըսելով. «Ակիզբէն այնպէս
չեղաւ». Մատթ. 19. 8 բաղդատէ Բ.
Օրինաց 24, 1ի հետ. Նմանապէս Յի-
սուս ինքզինք Շաբաթին ալ Տէրը
հոչակեց. Ղեւտական անմաքրութեանց
վերաբերեալ օրէնքները խափանեց իր
այն վարդապետութեամբը, թէ՛ միայն
մեղքը կը պղծէ մարդը. Մատթ. 15,
11.

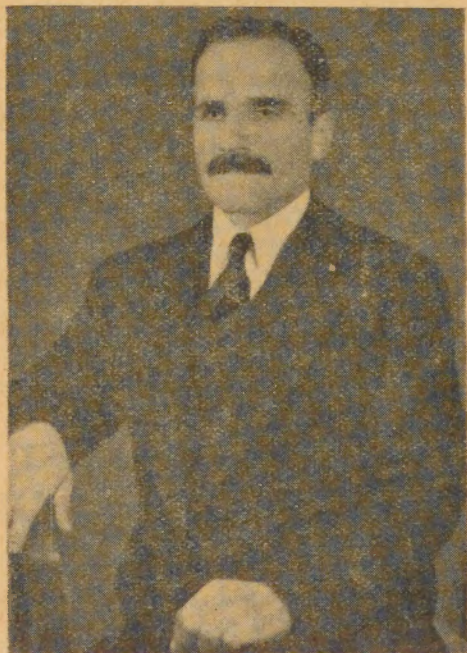
Թիսուսի համար Ս. Գիրքը հոգի
և կեանք էր. Ան զայն գործածած է
միայն որպէս փրկութեան միջոց. Գի-
տական հարցերու և այլ հետաքրքրու-
թեանց համար, Անոր պատասխանը
այս է. «Առաջ խնդրեցէք Աստուծոյ
թագաւորութիւնը և Անոր արդարու-
թիւնը. Մատթ. 6. 33:

(Շարունակելի)

խիթ մը կը բռնէ զինք. և դաժան ու
աննուաճելի ցաւերու մէջ 24 ժամուայ
ընթացքին իր մարմնաւոր չարչարունք-
ներուն ու ցաւերուն հնոցին մէջ այլ-
եւս չտոկայով հրաժեշտ կուտայ այս
տառապանաց աշխարհին և սլանալով
յուստենականութեան սահմանները, կը
մանէ իր «Լօրը տուր», հրեշտակաց ու
սրբոց երկիրը, իր շատ սիրած ու բո-
լորանուէր սիրտով ծառայած ցանկալի
Փրկչին բերկրալից Արքայութեան,
խոր առգի մատենելով իր բոլոր սիրե-
լիները:

Հայրս իր խօսող վարքովը շատե-
րուն օրինակ եղած էր որպէս տիպար
հաւատացեալ քրիստոնեայ մը. իր
քաղցրաբարոյ բնաւորութեան պատ-
ճառաւ կը վայելէր ամէնուն սէրն ու
յարգանքը. իրեն կը փութային ընկե-
րային, ընտանեկան և եկեղեցական
կնճռոտ խնդիրներու մասին ոեւէ լու-
սաբանութիւն մը ստանալու համար. և
Աստուծոյ շնորհքով ու երկնատուր ի-
մաստութեամբ կարող կ'ըլլար անոնց
գոհացուցիչ պատասխաններ տալու.
Ուռովեալները իրեն կը վազէին հաշ-
տութեան եզր մը գտնելու համար, ու
իր խրատներով զիրենք հաշտուած ու
սիրով կ'արձակէր. Շատ համեստ, հե-
զահամբոյր, ազնիւ, մաքուր, բարձրա-
հոգի և անկեղծ քրիստոնեայ մը. Գը-
րիստոսանման հաւատացեալ մըն էր
կրնամ ըսել թէ իր վարուցը մէջ չին-
ծու և արուեստական ձեւեր երբեք
տեսնուած չէր. Անոր պարզ ու բնա-
կան շարժումներն ալ աւելի հաճելի
ըրած էին իր ընկերական բարեկիրթ
կենցաղավարութիւնը. Կռիւն ու ատե-
լութիւնը այս երանելի հաւատացեա-
լին համար կարծես նշանակութիւն
չունեցող օտար գաղափարներ էին.
Ամէնուն հեք սիրով ու խաղաղու-

թեամբ կը վարուէր: Իր նկարագիրը երանգուած էր բարութեան ազնիւ զգացումներով: Որպէս ճշմարիտ ու բոլորանուէր հաւատացեալ ծանօթ էր ամէնուն իր աղօթքի նուիրական կեանքովն ու Աստուծոյ խօսքին մասին ունեցած իր խորունկ հմտութեամբը, որով շատերուն մեծապէս գնահատանքին արժանացած էր: Ան ծառայող

Հանգուցեալ Տիար Եագուպ Սըբայր
Տաղեան

հոգի մը ունէր մանաւանդ հաւատքի ընտանիքէն եղողներուն: Կը սիրէր բոլոր Քրիստոսը սիրողները, և կ'ողէր ծառայել անոնց իր կարողութեան սահմանին մէջ: Ո՛րքան կ'ուրախանար երբ կը լսէր անձի մը ապաշխարութեան պարագան: Ուղղափառ հաւատքի ու Քրիստոսի դատին համար խիստ նախանձաւոր էր: Երբ լսէր թէ քրիս-

տոնէական հաւատքը յարձակում կը կրէ մէկու մը կողմէ, այս հրեշտակաւնման բարի մարդը կ'աժեռ տուէ մը կը կտրէր իր պաշտած սիրելի վարդապետին դատը պաշտպանելու համար:

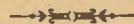
Հայրս իր ընտանիքին տիպար ու արժանաւոր ամուսինն ու հայրն էր: Ես — իր անդրանիկ զաւակը — իմ ապաշխարութեանս և այս նուիրական գործը կեանքիս որպէս ասպարէզ ընտրելուս պարագաները կը պարտիմ ուղղակի իր հայրական գոհար խրատներուն և ինծի համար իր ըրած տեւական աղօթքներուն: Անձնուէր հայր մըն էր ան, իր շատ համեստ միջոցներով ջանացած էր իր զաւակներուն տալ կարելի եղածին չափ բարձր ուսում, և սոյն նպատակին իրադրոժման համար չի խնայեր ոեւէ միջոց, նոյն իսկ գիշեր ու ցորեկ անխոնջ ու անընդհատ աշխատելով անոնց դպրոցական ծախսերը հոգալու համար: Բայց ափսո՛ս որ առանց զիրենք երկարօրէն վայելելու մահով բաժնուեցաւ անոնցմէ:

Այս խաւար ոչխարնին մէջ իր աչքերը չփակած, իր անտունելի ցաւերուն մէջ նուազկոտ ձայնով մը կ'ըսէ, «Զաւակներուս բարեկեցութեան համար, մեաք բարով, ես այս տեղէն զատ աւելի լաւ տեղ մըն է որ կ'երթամ», ու իր անմահ հոգին զատուելով իր շատ տունջուած, նիհարցած ու հիւծած մարմինէն, Քրիստոսի հետ ըլլալը աւելի նախամեծար սեպելով կը սլանայ վեր երանելեաց բնակավայրը: «Մեռելի եմ այն մեռելները՝ որոնք Տերոջմով կը ցնջեն:» Անոր գէմքին վրայ երկնային սուրբ այս մը կը ցոլար և կարծես թէ պարզապէս քնացած էր: Իրեն ծառայող հիւանդապա-

հուհիին վկայութիւնը այս եղած է թէ՛ «դէմքը այնքան ժպտուն էր որ կարծեցի թէ պիտի ողջնայ»։ Հետեւեալ օրը առաւօտուն յուղարկաւորութեան սգալի պաշտամունքը կը կատարուի շատ յուզիչ կերպով աննախընթաց հոծ բազմութեան մը ներկայութեան։ Վերներսէս Սարեան կը խօսի բնաբան ունենալով՝ «Իմ անձս արդարեւեւ մահովը մեռնի եւ իմ վախճանս անոնց պէս ըլլայ» (Թուոց 23.15) համարը։ Յետոյ իրեն կը յաջորդեն խօսք առնելով Պատ. Յ. Պալեօզեան, Յովհաննէս Եղբ. Կէօչէրեան, Յովհաննէս Եղբ. Թօրօ և այլք։ Զինք ճանչցող ու յարգող բոլոր բարեկամները զոնազան եկեղեցիներէ և յարանուանութիւններէ կուգան իրենց յարգանքի տուրքը վճարելու և վերջին հրաժեշտը տալու իրեն։ Երկու ժամ տեւող յուզիչ պաշտամունքէն յետոյ հանգուցեալ հօրս տրտմազգեստ դադաղին կը հետեւին բարեկամներու մեծ թափօր մը մինչեւ գերեզմանատուն։ Տեղւոյն Աւետ. Լիկեղեցւոյ վարժարանին աշակերտութիւնն ալ կը բերէ իր մասնակցութիւնը հոգեւոր երգեր երգելով մինչեւ գերեզմանատուն։ Գերեզմանատան մէջ ալ թաղման պաշտամունքին կ'առաջնորդէ Վեր. Ն. Սարեան, իսկ Պօղոս Եղբ. Քէօմպէճեան թէ կը խօսի ու թէ ալ կը մեներգէ, և սիրելի հօրս մարմինը կը յանձնեն ցուրտ հողին։ Այս պատուական քրիստոնեային անմոռաց յիշատակը միշտ պիտի յիշուի իր սիրելիներուն կողմէ տխրանոյշ զգացումներով։

«Ոչ ոչ այս չէ մեռնելը,
Երբալ մեր Աստուծոյն,
Թողուլ այս մութ աօխարհիք,
Մտնել Տերօջը փառքը,
Մեր հանգստեան տունը»։

ՄԱՐԴ ԿՐՆԱՅ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ԸԼԼՍԸ ԱՄԷՆ ՏԵՂ

Դրեց՝ ԷՎԷՐԷԹ ԳԱՐԼԱՅԼ
(Տեղ մը Իսալիոյ մէջ)

1943 Մարտին հրաւեր ատացայ զինուորագրուելի Մ. Նահանգաց բանակին մէջ։ Տասնը ութը տարեկան էի, և ինքզինքս կը զնէի մարդու տեղ։ Մեծ փափաք ունէի զինուորական ծառայութեան մէջ մտնելու և հայրենիքիս համար կուռելու։ Երբեք ըմբռնած չէի ա՛յսքան պատիկութիւնս մինչեւ որ հեռացայ տունէն և քրիստոնեայ մօրմէս հարիւրաւոր մղոններ։ Տունէն բաժնուելէս օր մը առաջ ինծի հետ առնելու բռներս պզտիկ պայուսակի մը մէջ դրի։ Ասիկա չաբաթ առաւօտուն էր։ Թէնչսիի բլուրներուն վրայ կանանչ ծառերու տերեւները կը փայլէին ցօղէն թրջուած։ Զմեռը անցած էր և գարունը եկած էր դարձեալ։ Մայրս համբուրեցի, հրաժեշտ առի իրմէ և ուղղուեցայ զէպի ինքնաշարժը որ զիս պիտի տանէր։ Երբ ետիս նայեցայ, տեսայ որ մայրս կը կայնէր դրան առջեւ և կը արբէր իր արցունքները։ Երբ մենք կը հեռանայինք ան վերջին հրաժեշտի համար ձեռքը կը չարժէր։

Սակայն ինչու... Մեր բոլոր «իճջու»ներուն պատասխանը հոն պիտի ստանանք։ «Աստուած իճճեմ ե իրեց քարգամն» և օր մը «Ամեն բան կը պարգէ»։

Թիշատակը արդարոց օրհնութեամբ եղիցի։

Վեր. ԹԷՈՏՈՐ Ե. ՏԱՂԼԵԱՆ

Երթալիք տեղս երբոր հասայ քա-
ցի պայտասակա: Մէկ անկիւնը զգու-
շութեամբ տեղաւորուած գիրք մը գը-
տայ: Կողքին վրայ գրուած էր «Աստ-
ուածաշունչ»: Անիկա նուէր մըն էր
մօրմէս: Բացի գիրքը. մէջը գտայ
նամակ մը: Արցունքով թրջուած այդ
նամակը կարդացի: Ահաւասիկ պարու-
նակութիւնը:—

Սիրելի էվէրէթ,

Ըօրդ բաժանման խօսքերն են ա-
սոնք, զիս յիշելու նպատակով միտքդ
պահէ զանոնք: Եթէ անգամ մը եւս
երկրի վրայ գիրար չտեսնենք, Տէրը
տայ որ իրարու հանդիպինք ա՛յնտեղ
ո՛ւր այլեւս բաժանում չկայ: Զանք
ընենք երթալու այնտեղ ո՛ւր Աստուած
պիտի սրբէ արցունքները ամէն աչքէ:
Նամակս կարդալու ատեն պիտի նշմա-
րես արտասուքի նշաններ զորս թա-
փեցի քեզի համար: Զաւակս, ընդունէ՛
այս Սբ. Գիրքը և կարդա՛ անոր սըր-
բազան էջերը և հնազանդէ՛ ըսածնե-
րուն: Յետոյ երբ փորձուիս մեղանչել,
պիտի գտնես բաւականաչափ չնորհք
յաղթելու ամէն չարի: Յիշէ՛ տղաս,
ո՛ւր որ երթաս, ո՛րքան ատեն որ Տէ-
րը ինք կեանք տայ, երբեք պիտի
չդադարիմ քեզի համար աղօթելէ:
Միշտ կայնէ Աստուծոյ Եկեղեցիին կող-
քին, վճարէ տասանորդդ Աստուծոյ:
Եթէ չտաս Աստուծոյ բաժինը չես կրնար
յաջողիլ:

Ընդունէ՛ բոլոր քեզի համար տը-
ւած խրատներս: Կատարենք մեր լա-
ւագոյնը տպրելու մեր Տէրովը համար:
Տունէն բացակայելէդ ի վեր տունը
ինձի համար կորուսած է իր նշանու-
կութիւնը: Գեղ կը յանձնեմ իմ անուշ
Փրկչիս բազուկներուն: Կը հաւատամ
թէ Ան քեզ պիտի պաշտպանէ և օր մը
ապահով վերադարձնէ քեզ մեզի: Տէրը
օրհնէ և պահէ քեզ:

Մայրդ

ՅԱԽԱԼԻ ԿՈՐՈՒՍՏ ՄԸ

—>—<—

«Կնոջմէն ծնած մարդը կտրճ կեանք
ունի, ու թշուառութիւնով լեցուն է»
կ'ըսէ Յոբ, որ առատ բաժին ունեցաւ
կեանքի տառապանքներէն: Ասիկա
ճշմարիտ է բոլոր մարդոց համար՝
ընդհանրապէս, և տարահալած ու քաղ-
մաշարչար հայոց համար՝ մասնաւորա-
պէս: Բրօֆ. Ս. Քաշատուրեան կը պատ-
կանէր այն սերունդին որ իր մարմնոյն
վրայ զգացած էր տարագրութեան
դառնութիւնները: Ան ալ փակեց իր
աչքերը օտար հողի մը վրայ, կարօտը
սրտին մէջ իր հայրենիքին, սիրելիե-
րուն և Եփրատ գօլէճին:

Բրօֆ. Սամուէլ Քաշատուրեան յոգ-
նասպառ էր, և մարեցաւ մօմի մը
հանգոյն ինքնիր մէջ հալած: Մեծ ե-
ղեռնէն մազապուրծ ազատած, քաղ-
մանդամ իր ընտանիքով թափառեցաւ
տեղ տեղ վերջնականապէս կտնգ առ-
նելու համար Նեղոսի ասպնջական ա-
փերուն վրայ:

Իր առաջին մտահոգութեան ա-
ռարկայ ըրաւ, իրեն ա՛յնքան նուի-

Այս գիշեր երբ կը դիտեմ իտա-
լական երկինքը, կարծես կը տեսնեմ
մօրս դէմքը աստղերուն վրայ: Ինձի
թոյլ չտուին բերել մօրս Սբ. Գիրքը
ծովերէն ասդին, հետեւաբար ետ զըր-
կեցի մօրս: Չունեցայ արտօնութիւնը
կարդալու անոր սրբազան խօսքերը:
Սակայն մաւրդ կրնայ բխսոցնայ բլլալ
ամեն տեղ: Աստուած ինձի հետ եղած
է, Ան քալած է իմ քովս: Այս գիշեր
երբ ինկայ պատերազմի ճակատին վը-
րայ, նայեցայ դէպի երկինք և գոհու-
թիւն յայտնեցի Աստուծոյ մօրս և ա-
նոր ինձի տուած Սբ. Գիրքին համար:

րական դարձած եփրատ գօլէճին ա նունին յաւերժացումը: Այդ անունով ալ երաժշտական ճիւղ մը բացաւ, իր մեծ փափաքն էր տեսնել գիտական ճիւղ մըն ալ աւելցած, կոտարուածին վրայ սակայն ցաւալի է՝ որ քաջալե- րութիւն չգտոււ սոյն ծրագիրը:

Առանց յուսահատելու շարունակեց ան որպէս երաժշտութեան տաղանդա- ղուոր ուսուցիչ գործել իր ազգին մէջ և մօտ քսան տարիներու անխոնջ ջանքերու իբր արդիւնք այսօր մեծ թիւ մը կը կազմէ աշակերտ ու աշա- կերտուհիները, որոնք երախտագիտու- թեամբ կը յիշեն զինքը իրմէ ստացած ըլլալնուն համար երաժշտութեան ճա- չակն ու գիտութիւնը:

Բրոֆ Ս. խաչատուրեանը կը պատ- կանէր աւետարանական համայնքին և հարազատն էր համալսելու վեր. Կի- րակոս խաչատուրեանին: Կարծես թէ իր հօրմէն ժառանգած էր արտայայ- տուելու ձիրքը. որովհետեւ ան յայտնի երաժիշտ մը ըլլալով հանդերձ, եւրո- պա ալ ուսած, բեմի մարդ էր նաեւ և յաճախ տեսնուած է իր փղձկիլը խօսելու ատեն, յուզելով ներկաները:

Իր աշակերտներուն, ա՛տարակոյս ան կը հաղորդէր իր կրօնական զգա- ցումներէն: Երաժշտութեան շրջանա- ւարտներուն ըրած իր մէկ ուղերձին մէջ այսպէս կ'ըսէր, «Կը հաւատանք ապագայ կեանքին. կրօնական ըմբռ- նումով մարդուն կեանքի բարձրագոյն նպատակն է Արարչին կամքը կատա- րել և զԱյն փառաբանել»: Յետոյ իր աշակերտներուն ակնարկելով կը յա- րէր, «Անոնք կը պատրաստուին իրենց տաղանդները սպաս դնել, քնար ի ձե- ուին գովաբանելու մեր Արարիչը երկ- նային մեծ ու փառաւոր հանդէսին մէջ, հրեշտակային համազգեստով»:

Բրոֆ. խաչատուրեան ուղղափառ էր իր դաւանանքին մէջ և յոյժ պահ- պանողական: Իր մահէն դեռ տասը օր սոաջ երբ այցելութեան գացինքի- րեն վեր. Բ. Գալֆանի հետ, ճրքան արտցաւօրէն արտայայտուեցաւ արդի- ապաշտ հովիւներուն դէմ, որոնք ա- լետարանական բեմերու վրայ տեղ գը- րաւած են այսօր: Մեծ վիշտ էր իրեն համար, որովհետեւ շատեր այսօր մեր պապերուն հին և պարզ հաւատքէն շեղած են, ազատական գաղափարնե- րով տոգորուած են, որոնց կռուանը կը գտնէր խախուտ և հիմը փխրուն:

Այսպէս ան գեղարուեստագէրի ճա- չակին կը միացնէր կրօնասիրութիւնը, և կը յայտնէր ինքզինքը իբր հաւատ- քի մարդ: Իր աշակերտներուն ըրած յանձնարարութիւնները, ինքը անձնա- կան օրինակովը ցոյց կուտար, ի սպաս դնելով իր կարողութիւնները սրբա- զան երգեցողութեան համար: Ունէր հեղինակութիւններ և թարգմանու- թիւններ, սակայն դժբախտաբար ա- նոնցմէ շատ քիչեր մեզի հասած են. կարեւոր մասը փճացուած ըլլալով քաղաքական պատճառներէ: Մանօթ է ամէնուս, «Երբ այս կեանքի փոր- ձանքներն վերջանան» սկզբնատողով երգը, սիրուած և յաճախ երգուած: Իր հեղինակութիւններէն յիշենք մէկը, որ կը գտնուի «Մարտնաթա»ի կողմէ հրատարակուած երգարանին մէջ, որ կը կրէ 478 թիւը և որուն վերնա- գիրն է, «Տէր իմ, կ'ուզեմ ապրիլ»:

Բրոֆ. խաչատուրեանը ոչեւս է. անոր մահը կորուստ մըն է իր ազգին և համայնքին համար: Այսուամենայնիւ ան կ'ապրի զինքը ճանչցողներուն սրտին մէջ:

Օրհնեալ ըլլայ իր յիշատակը:

Խ. Թ. Ս.

ՄԵՐ ՀԱՅ ԵՐԿՍԵՐ ՊԱՏԱՆԻՆԵՐՈՒՆ

ԺԷՍԻԳԱ

ԼՈՒՏՈՒՆԱՐԱՆԻ ԱՂՋԻԿ ՄԸ

(ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ)

ԳԼՈՒԽ Ժ.

ՄԱՀՈՒԱՆ ՇՈՒՔԸ

Դանիէլ այն գիշերն հիւանդին քով
մնաց, և առաւօտուն սրճարան չերթա-
լով, երբ գրացիներէն ստուգեց թէ
ձէսիգայի մայրը փախած էր, կառք
մը բռնեց և իր տնեակը տարաւ հի-
ւանդը: Հոն բժիշկ մը կանչելով պատ-
ուիրեց անոր ամէն միջոց գործածել
աղքատ աղջիկն ստողջացնելու համար,
յետոյ հետեւեալ նամակը գրեց քարոզ-
չին.

Տէր իմ,

Եթէ ժամանակ ունիք բնակարանս
գալու, հոս կը գտնէք ձէսիգայի Մա-
հացու տնեդէ մը բռնուած գտնելով
զայն՝ տունս բերի: Հիմա հիւանդով
գրադած եմ. և չեմ կրնար ձեզի գալ:
Ողջ լերուք,

Դանիէլ Սոմերիկ:

Քարոզչին, այս նամակն առնելով,
թողուց ամէն գործ և Դանիէլի տունը
գնաց: Երբ գտնէն ներս մտաւ, նախ
տեսաւ ձէսիգայի նիհար և տնեդին
սասակութենէն դեղնած երեսը: Իսկ
Դանիէլ աղջկան քով նստած էր և իր
հաշիւները կը քննէր: Զէսիգայ, երբ ի-
մացաւ քարոզչին գալը, կարմրելով,
«Բարի եկէք, տէր իմ,» ըսաւ, «Հայր

Աստուած տուաւ ինչ որ խնդրեցի,
միայն Դանիէլի սուրճին և յօթերուն
փոխարէնը չտուաւ:» Դանիէլ իսկոյն
պատասխանեց, «Ոչ, փոխարէնը հաշար
անգամ տուաւ, քանի մը գաւաթ
սուրճի փոխարէն հոգիս պարգեւեց
ինծի: Շատ տարիներէ ի վեր պաշտօնի
և աղօթքի կը յաճախէի և ամէն մարդ
զիս հաւատացեալ կը կարծէր, բայց ես
կորսուած էի հոգւով:» Քարոզչին զայս
լսելով ըսաւ. «Ես ալ քեզ հաւատաց-
եալ կը կարծէի:» Դանիէլ պատասխա-
նեց. «Այո, այնպէս է նաեւ ուրիշ խօսք
մը պիտի ըսեմ: Տեսը տարի է որ
սրճարան ունիմ, և որովհետեւ մեր
ժողովուրդն հարուստ և պատուաւոր է,
չուզեցի յայտնել այս գործը, որ չըլ-
լայ թէ եկեղեցւոյ սպասաւորութենէն
հանուիմ: Ես կուտայի նաեւ ձէսիգայի
սուրճ և հաց:»

«Դանիէլ, ամչնալու բան մը չէ
այս,» ըսաւ քարոզչին:

— «Այո, տէր իմ, գիտեմ, բայց
երբ այս աղջիկը սուրճ խմելու համար
սրճարանս կուգար, շատ անգամ սա
հորցուծները կ'ընէր. Դանիէլ, կը սի-
րեմ Յիսուսը. ուրովիս ես որ Աստուած
քու հայրդ է: Դանիէլ, որչափ յառաջ
կ'երթանք, այնչափ մօտենանք արքա-
յութեան, այնպէս չէ. բոլոր ստակդ
կուտա՞ս Աստուծոյ: Այս վերջին հար-
ցումը զիս շատ անհանգիստ կ'ընէր:
Ահա, մինչ հոս նստած էի հիւանդին
քով, դարձեալ ստակս կը համրէի: Ու-
նիմ իբր հինգ հարիւր ոսկի:

«Աղօթք ըրի Աստուծոյ, ըսելով.
'Այս աղջիկը մի առներ, բոլոր այս
ստակը քեզի կը նուիրեմ:» ձէսիգայ,
Դանիէլի այս խօսքը լսելով, քիչ մը
ոգի տուաւ, և տկար ձայնով աղօթեց
սապէս. «Ով Հայր որ երկինքն ես,

խնդրեցի քեզմէ որ զիս երկնային օթեւանդ ընդունիս, բայց եթէ աշխարհի վրայ մնալով կրնամ Դանիէլի օգուտ մը ընել, շնորհէ ինծի ժամանակ մը եւս մնալ հոս, Յիսուսի անուան համար Ամէն»։ Աղօթքէն ետքը երկուքն ալ կարող չեղան խօսիլ, և աստեան մը լուռ կեցան իրենց աչքերը գոց։ Յետոյ քարոզիչն աչքը վերցնելով ձէսիգայի երեսը նայեցաւ, և տեսաւ որ նեղութեան և տագնապի նշաններն անցած էին և դէմքին վրայ հանդարտութիւն կար։ Գիտնալով թէ մահուան մօտ այսպէս կ'ըլլայ երբեմն, քարոզիչը կարծեց թէ մահուան քուն էր այն։ Բայց բռնելով հիւանդին ձեռքերը՝ տեսաւ թէ տաք էին և բազկերակը հանդարտ կը զարնէր։ Ուստի Դանիէլի դարձաւ և ըսաւ. «Աղջիկը մեռած չէ, հապա կը քնոնայ»։ Եւ արդարեւ ձէսիգա այն ժամանակէն սկսաւ արագ արագ առողջութիւն գտնել։ Եւ Դանիէլ ամենայն շնորհակալութեամբ զայն իրեն որդեգիր ըրաւ։ Երբ ձէսիգա առողջացաւ, սկսաւ իր ծերունի հօրն օգնել այլեւայլ գործերու մէջ։ Բայց անոր ամենէն սիրելի գործն եղաւ աւելի եկեղեցին, մաքրել բեմին փոշիները և երեկոյեան կանթեղները վառել։ Կիրակնօրեայ պաշտամունքին կը գտնուէր միշտ, և երբ պաշտօնեան կենաց խօսքը կը քարոզէր, սա մեծ ուրախութիւնն ունէր որ եթէ ոչ ուրիշներ, գէթ ինք (ձէսիգա) ուղադրութեամբ մտիկ կ'ընէր։ Քարոզիչը կը զգար թէ խօսքը զոր կը քարոզէր՝ «կենդանութեան հոտ էր դէպի կեանք», և շատ անգամ կը յիշէր ձէսիգայի առաջին գալուստը և առաջին աղօթքը։

— Վ Ե Ր Զ —

ՀԱՒԱՏԱՑԵԱԼԻՆ ՎՍՏԱՀՈՒԹԻՒՆԸ

Րապըրթ Պրուս, հանրածանօթ քարոզիչը և անկեղծ քրիստոնեան՝ իր մահուան օրը՝ առաւօտուն ըսաւ իր աղջկան, «ես բաւական անօթի կ'զգամ, հաճէ հաւկիթ մը եփել ինծի համար»։ Երբ աղջիկը եփեց ու բերաւ, և ինք կերաւ զայն։ Ըսաւ, «հաճէ հոտ մըն ալ եփել, քանզի դեռ կշտացած չեմ»։ Երբ աղջիկը կ'երթար երկրորդ հաւկիթն ալ եփելու, յանկարծ կանչեց զայն ու ըսաւ. «կեցիր, աղջիկս կեցիր, իմ Տէրս զիս կը կանչէ»։

Հազիւ թէ շրթներէն ելան այս բառերը, անոր աչքերը մթագնիլ սկսան և քիչ յետոյ ալ չկրցան տեսնել։

Ասոր վրայ պատուիրեց իր աղջկան որպէսզի իր Սուրբ Գիրքը բերէ իրեն։ Երբ աղջիկը Սուրբ Գիրքը բերաւ անոր ըսաւ ան. «Հիմա Հոռովմայեցւոց թուղթին Տրդ զլուխը բաց և իմ մատս դիր սա խօսքերուն վրայ որ 38 և 39րդ համարներուն մէջ կը գտնուի. «Վասնզի ես հաստատ գիտեմ թէ ոչ մահը և ոչ կեանքը, ու ոչ հրեշտակներ և ոչ իշխանութիւնները ու ոչ զօրութիւնները... կրնայ մեզ զատել Աստուծոյ սէրէն որ Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրովմով է»։

Աղջիկը անոր փափաքին համեմատ ըրաւ։ Յետոյ Րապըրթ Պրուս նորէն ըսաւ. «Հիմա մատս այդ օրհնեալ խօսքերուն վրայն է»։ Աղջիկը «Այո» ըսաւ անոր։ Ապա ըսաւ անոնց, «Սիրելի զաւակներս, ալ Տէրը ձեր հետ ըլլայ։ Ես նախաճաշս ձեր հետ ըրի. իմ ընթրիքս պիտի ընեմ իմ Տէրս Յիսուս Քրիստոսի հետ, այս գիշեր»։ Անիկա հազիւ թէ ըսաւ այս բառերը, հոգին աւանդեց։

ՅԻՍՈՒՍԸՆ ԹԱՃԼԱՐԸ

«Պաօք իւզերինքս չօգ քանկար
պոլլունուր իսի»

(Վահի. 19:12)

Թիսուս Քրիստոսըն պաշնը թէզ-
եին էտէն թաճլարտան պիրինճիսի
հիւսն ու սրհիէթ թաճը տըր: Էմին օ-
լապիրիբիգ քի Թիսուսըն սիմասը վէ
կէօզլէրի կիւզէյ վէ ճէւէտի սաղլամ վէ
միւթէնասըպ իտի Անըն պիւթիւն ճէ-
սէտի ճալիպ վէ գըրմէթլի պիր ճէվա-
հիր իտի Օ ապլա խոսթա օլմատը:
Զօգ իշլէր, եօրուլուր իտի իսէ տէ
ասլա թիթիզլէնմէզ իտի Անտէ քեա-
միլ թէմքին վէ հագիրգի սիւքիւն վար
իտի Անըն սըհէթի միւքէմմէյ օլմա-
սա իտի, խըտմէթին լայըզը վէճհի
իճրա էտէմէզ վէ Ալլահ հագգընտա
միւքէմմէլ պիր թէսալվուր վէրէմէզ
իտի:

Անըն տիկէր պիր թաճը տա քաւ-
մալլ թաճը տըր: Անըն ֆիթրի քեա-
միլ միւվազէնէտէ իտի Անըն քէմալ
վէ թալիմլէրինէ պագըպ առէմլէր,
էնտմըլ օլուր քի օ հիշ մէքթէպ կէօր-
մէմիշ իքէն պու չէլլէրի պիլիօր»
տէտիլէր: Օ թամմ ազլ սահիպի օլուպ
ազլընը տալիս աղըրու եօլտա վէ միւ-
նասիպ թարգտա գուլլանըր իտի:

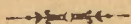
Անըն պիր տէ փալլըզ վէ կիւզէլ
ալլալ թաճը վար տըր: Օ էյի իտի:
Օ ինզիվայա չէքիլիպ առէմլէր իլէ
չօգ ալապա էթմէմէք թէճրիպէսինէ
տիւշմէտի Էվլէրէ կիրէր, գօնուշուր,
չօնուզլարը գուճազլար իտի վէ գա-
լապալըզ չօգ տէֆա Անըն էթրաֆընա

թօփանըր իտի Օ էյի օլմալա չալը-
մազ իտի, օ էյի իտի: Անըն էյիլիյի
թապիւթըն իճրաթըր կիպի տէրուն-
տէն գաշնայան, սէպէպի տալիտէն օ-
լան պիր էյիլիք իտի Անըն փաթլըզը
կէօյէրճինքի կիպի իտի Գուշուր
թէրէնիւմիւ կիտի թապիլի իտի:

Պու թաճլարն պիրի տէ մու-
հապպէթ թաճը տըր: Բապալըմըզըն
թաճլարը սալթ էվվէլճէ զիթր օլու-
նանլար օլտա իտի, Օ պիզէ «Թիսուս»
օլուր, լաքին »Քրիստոս« օլտալ ի-
տի Թիսուս չու զիթր էտէճէյիմիզ իշ
թաճլար տօլայրսըյլէ պիլէ «Քրիստոս»
տըր: Օ սիվէր իսի: Քէնտինտէ հէր քէ-
սէ աղըրու, հէր զէման աշի մուհապ-
պէթ զահիր օլտու: Օ մուհապպէթին
թէճէսիւտիւ իտի Անըն իսմի վէ
զաթըր մուհապպէթ իտի: Տիւնեայա
կէլմէսի մուհապպէթինտէն իտի, էօմ-
րիւ վէ էօլիւմիւ մուհապպէթին իզհա-
րը վէ իսպաթըր իտի:

Պաշգա պիր թաճ էլէմի տիր: Զօգ
սէվէն չօգ էլլմ չէքէր: Թիսուս՝ զիյա-
րէթինին վաթթընը պիլմէյէն երու-
սաղէմ իշիւն տէրուինտէ էսէֆ հիսս
էտէր իտի: Զօպանը օլմայան գօյուշուր
կիպի, սէրսէրի, եօրուլմուշ վէ փէրի-
շան օլան ճէմտաթըր կէօրէրէք տնլէրէ
չէֆգաթ էյլէտի: Ղազարոսըն մէզարը
իւզէրինտէ կէօզ եաշը տէօքտիւ, վէ
էնճամ տիւնեանըն կիւնահլարը իշիւն
Գեթսեմանի էլէմլէրինէ, վէ խաշ էօ-
լիւմիւնէ լազի օլտու: Էն չօգ սէվէն-
լէր, էն չօգ էլլմ չէքէրլէր տիր: Պազը
միւմինլէր Ալլահըն իյի իյիւն րու-
հաթլարընը զայա էտէճէք տէրէճէտէ
էլլմ չէքէրլէր: Թիսուս պէօյլէ իտի:
Օ տէյօր, «Ճանըմը ֆէտա էտէրիմ...

ԹԵՍԼԻՄԻՅԵԹ

Զօգանլար հէր նէ գատար տիգ-
գաթլա սիւրիւլէրիսէ մուգայէտ օլ-
սալար, հէր սիւրիւտէ մութլագ պիր
էօլմիւն գո՛ղու պուլունըր, Վալիտէյն
էվլատարընը նէ գատար տա մուֆուգա
էթսէլէր՝ հէր օճուգ պաշընտա մութ-
լագ պիր պօշ սանտալեա պուլունըր,
Բիւրբէի հաւմաճը տաիմա էօլմէք
իւզըն օլանլարա սէօյլէտիյիմիզ վէտա
քէլամլարըյէ վէ էօլմիւն օլանլար իւ-
զէրինտէ էթտիյիմիզ Ֆէրեատ սէտա-
լարըյէ հանգօ վէրիւր՝ վէ Րաքէլլէրին
գալպի էվլատարը իչիւն Ֆիղանէտիպ
թէսէլլի պուլմագ:

անը պէն քէնտիլիյիմտէն Ֆէտա էտէ-
րիմ» Ահ, Յիսուսըն գալպի մուհապ-
պէթ իլէ նէպզան էտիպ օլ մուհապ-
պէթ վէ էլէմի սէպէպինտէն Ֆիտիյէ
օլունտու, Պու իլսհի պիր շէյ տիր,
Ալլահ պուրատա հօգ իսէ պաշգա հիչ
հէրտէ հօգ տըր, Զօգ տէֆա սիւալ օ-
լունտըր, «Յիսուս նիյոնէն էլէմ չէք-
տի», Ճէվապէն տէրիմ, «Պիմէզիզ»
Ալլահ պիզ վաիզլէրէ ալֆէթսին քի
չօգ տէֆա չօգ պիւմէտիյիմիզ շէյլէրի
պիլիրիզ զանն էտէրիզ:

Պիր տէ գուվլէթ թումը վար տըր
Սօնա գատար աղըր էլէմէ Օ թէհամ-
միւլ էթտի Սիզ շախի թէճրիպէ-
նիզտէ պիւմէզմիսինիզ օլ գուվլէթի
սիզի ազատ էտէր, սիզէ հարտըմ է-
տէր, վէ զալէպէ պախշ էտէր, ինսան-
լարը թէրֆի էտէն հէր գուվլէթ Յի-
սուստան կէլիւր, Տիւնեատա վէ խու-
սուսա պու տիյարտա գուվլէթի կէնճ-
լէրէ, սէվէն վէ էլէմ չէքմէյէ բազի
օլան կէնճլէրին գուվլէթինէ չօգ իւ-
թիյաճ վար տըր:

* * *

Լաքին սապր էյլէ, Պու շէտիտ
քէտէրլէր հէփ հէրտէն պիթմէյօրլար,
անճագ սէմավի պէրէքէթլէր պու
մուզլիմ գըյաֆէթ իլէ պիզէ թագտիմ
էտիյօրլար, Բութուպէթլի զէմինին սիւ
վէ տիւմանլարը արասընտան պիլէ
տօնուգ ճէնագէ մուվարը կիպի կէօ
րիւնէնլէր պէլքի սէմանն փարլագ
նուրլարընըն ուզագտան աքս էթմէսի
տիրլէր, Հագիգաթը հալտէ էօլիւմ
տէնիլէն շէյ հօգ տըր, Պու զէմինի
հալաթ սէմավինին հալլուսը տըր, վէ
էօլիւմ անճագ պիր գափու տըր:

Պիզիմ սէվկիւլիւ ճիյէրփարէմիզ
տախի էօլմիւն տէյիլ, աճագ էօթէ-
տէքի մէքթէպէ կիթմիշ տիր, օրուտա
քի արթըզ պիզիմ վիգայէմիզէ միւհ-
թաճ տէյիլ տիր, օրուտա Յիսուս ալլ-
թանաթ էտիյօր, Պիզիմ պուրատա էօ-
լիւմ թէսմիյէ էթտիյիմիզ, օրուտա
թէճրիպէ վէ կիւնա՛ լէքէլէրինտէն
արի օլարագ մէլէքլէրին թահթը նա-
զարէթինտէ հաշայօր, Պիր ազտան անը
կէօրէճէյիզ, լաքին տրթըզ պիր չօ-
ճուգ կիպի տէյիլ, անճագ Փէտէրին
գօնագլարընտա հէթիյմիշ պիր նէվ-
ճիվան հալինտէ անը գուճագլայտաճա-
ղըզ, Օրուտա օ սէմավի լիպասլար կէ-
յինմիշ, վէ բուճըն նէմասընտան հասըլ
օլան հէր պիր կիւզէլլիք իլէ թէզին
էտիլմիշ օլաճագ տըր:

Վագա ուզուն վագըթ զապթ է-
տէրէք պաստըրտըղըմըզ տէրին քէ-
տէրիմիզէ պազէն գալպիմիզ տայանա-
մայարագ հիսսիյաթըմըզ բահաթսըզ
տէրեա կիպի գալգար, վէ տէրին ի-
նիլթիլէ իլէ տալլալանըր իսէ տէ պիզ
տէրհալ տուլլուլարըմըզը թէսքին է-
տէրիզ վէ տէրունիմիզտէ գայնայան
քէտէր հէյէճանընը իզլէմիյէ տէյիլ,
անճագ անը թագտիս էթմէյէ չալլըր-
ըզ:

ԼՕՆԿՅԵԼԼՕ

ՆԵՏԷՆ ՍՕՆՐԱ

Փանի սիւնեա Փանի սեվրան
Տիւլիւն սեն ե՛յ պենի ասեմ,
Սենսեն ելվել նե չօգ քսան
Աթիւր պու երկերե գասեմ,
Չօղար կեչմի՞ պու չեղլերե,
Պուլամամբո մկնա մերա,
Պու գարարա ենամ սենսե
Կելին ամմա նեհե՛ն սօնրա:

Կիւլենիմեզ շեպապէրի
Միսլի կեղկե օլուր զաիլ,
Նեչեկերի պունսան եօրե
Տեվամի կեննիյե մաիլ.
Պազ շու փրեհ, նե՛րսե քազաթ
Չաիֆլենմիւ շիււմիւս քարա.
Էօյրենիւրսին պունու, Ֆազաթ
Քի՛մ պիլիւր ֆի նեհե՛ն սօնրա:

Չիչեֆ կիլի սօլար նեմալ
Վեննի ինսան օլուր քեպշիլ
Իլլեթ, մարազ շեր ու մկալ
Կիւլեկլիյի եսեր քենգիլ.
Մասթի նեմալ, Փանի դայեթ
Էթմե անա ա՛հ մուսարա,
Ինանմա՛զսան պունա շայեթ
Կեօրեննիսին նեհե՛ն սօնրա:

Շան ու շերեֆ ֆեսսեքսինի
Սօնա գասար սիւզենլեր վար
Հըրսը շանըն ասսարընը
Սալլայարազ կեզենլեր վար
Պիւր գուլազ վեր նե՛ սեյօլար
Սիւլեյման եա Նեօլարա
«Պաթըլ շեօրեթ», պունու անլար
Հեր ֆես, ամմա նեհե՛ն սօնրա:

Էօմր Ֆանի, կիւլե պենգեր
Չալիմ ենեկ ռայեթ պիլմեզ
Թիւրապրեսա ինսան կեզեր
Հիչ պիւր պախթսան նանը կիլմեզ
Սեֆիլ ասեմ գանն եսեր ֆի
Փեֆ ուզազ օ մեզարա
Եանրիսըրն անլար պիլֆի
Անլար, ամմա նեհե՛ն սօնրա:

Տիւլիւնմեյիպ ազրպէրին
Պենի պեշեր պիլայս եաւար,
Տօղրու եօլու սալպ չէրին
Չօզ քեֆալար սուրսան աւար
Պիւրսե պիւր կիւն նակեանանի
Ճեկպ օլունուր օլ հուզուրա,
Ֆերեաս եսեր «Ֆուրսաթ հա՛նի»
Սօրար ամմա, նեհե՛ն սօնրա:

Տիւլիւն ե՛յ նան սեօղիւմ սանա
Եանըր շեյիլ պու կեֆեարմ
Վարֆեն Ֆուրսաթ կիլ իմանա
Պիւրեր նեհեին զօմա եարմ
Շիւզ քեօնեքսեն պու ալեմսեն
Մաիլ օլ, պազի օլանա
Ալ պիւր հիսսե ա՛հ նալիմսեն
Փիւլեման օլմա, նեհե՛ն սօնրա:

Էյ իալիզիմ, փեսեր միւլեֆիզ
Բանիմ էյլե սեն պու գուլունա,
Դանունլարըն օլսուն րեֆիզ
Իրեաս եքսին հազգ եօլունա,
Օլմասընֆը պու շիւնեասա
Պիլայս օլուպ Ֆուրսաթլարա
Էնամ օլ ռուզ ի նեզասա
Ուլյանալիմ, նեհե՛ն սօնրա:

Պաս. Յ. Ա. ԳԱՅԱՆԱՆ

ՔԻԹԱՊ Ը ՄՈՒԳԱՏՏԷՍ ՄԵՇԳԻ

ձիւմլի մեցալարում սեցեկ սիր
Մեզ. 87:7

Յիսուսը ... կեօրիւյորդ.— (Իպր. 2:9)

1. Ալլահա միւսավի պիր զաթ հալինտէ
Յովհ. 1:3 Իպր. 1:3

2. Ազիմ պիր ֆագիրլիգտէ 2 Կոր. 8:9

3. Ազիմ պիր էլէմ իչինտէ Ես. 53

4. Ճաննը պաշգալար իչին ֆէտա
էյլէյէն պիր զաթ հալինտէ
Մատթ. 20:28

5. Քեամիլ իթաաթտա Յովհ. 6:38

6. Ազիմ գուտրէթ վէ գուվվէթինտէ
Եփս. 1:20, 21. Փիլ. 2:9—10

7. Ազիմ չէֆգաթ իչինտէ Իպր. 4:15

8. Ազիմ ճէլալինտէ կէօրէճէյիզ
1 Յովհ. 3:2

Յիսուս խեկաւս էյլէր

1. Յիսուս խէլաս էթմէք իչին կէլտի
Մատթ. 18:11

2. Կիւնահքեարլարը խէլաս էյլէր
Ա. Տիմ. 1:15

3. Կիւնահք գալտըրարագ խէլաս էյլէր
Յովհ. 1:29

4. Քէնտի գանը իլէ խէլաս էտէր
Կող. 1:14

5. Ճիւմլէ իսեան վէ նափոգըգտան
խէլաս էյլէր Տիմ. 2:14

6. Անտէն պաշգա հիչ պիր քիմսէ
խէլաս էտէմէզ Ամալ. 4:12

7. Էպէտի խէլաս իլէ խէլաս էյլէր
Իպր. 5:9

1. Բուհանի հայաթըն մէնպաը Եփս. 2:1

2. » գուվվէթին » Ամալ. 1:8

3. » ղըտանըն » Ղուկ. 4:4

4. » Իֆթիլարըմըզըն » Բոմ. 5:11

5. » Իւմիւտիւմիւզիւն » Ա. Յովհ. 3:2

Իլանի քեքէֆի

«Պեհիմ գալմըմ Ֆեհմ էրմեզ»
Ես. 1:2—3

1. Ֆիտիյէնին (խէլասըն) գըյմէթինի

2. Խէլասքեարըն հէր չէյէ գատիր
Իտիյինի

3. Խէլասքեարըն մաթլուպուըն

4. Մէվգիլէրինին մէսուլիյէթինի

5. Միւսթագպէլ ճէլալըն ազամէթինի

Կ. ԹՈՒՄԱԵԱՆ

Ալլահ հեք կիւնիւն դաիլէ վէ մե-
ղուլիյէթլէրիյլէ պիզի կէչմիւթն անը
վէ չիրֆին խաթրէլէրինսէն վէ կիւե-
նէյին միւսհիւ խայալլարընսան սագ-
լար:

Հագիգաթ վէ մեպսէ իչիւն եօլմիւ
ֆիզպ իլէ հաւամագսան եվլա սր:

Ալլահ դայրէթի Էվզ ու կեմիյէթ
իլէ օլսուղունսա մուհիպի պեքէֆէթ օ-
լու:

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱԾԽԱՐՀԷ

* * Ճերմակ Գիրքի քե Սր. Գիրք.— Կը պատմուի թէ անցեալ տարի Լօրտ Կօրթ Պաղեստինի բարձր գօմիսէր կարգուելէն ետքը երբ ճամբայ կ'ելլէր իր պաշտօնին գլուխը անցնելու, Տօքթ. Վայզմէն կը հարցնէ իրեն, թէ արդեօք Սր. Գիրքին կը հաւատայ թէ Ճերմակ Գիրքին Լօրտ Կօրթ կը պատասխանէ թէ Սր. Գիրքին կը հաւատայ:

— Ձեռ կրնար հաւատալ Սր. Գիրքին և Ճերմակ Գիրքին միեւնոյն տեսնել, կ'ըսէ Վայզմէն, ասիկա պիտի նշանակէր ծառայել Աստուծոյ և Մամոնայի միանգամայն: Հրէական թերթը՝ քսուածին վրայ կը յաւելու, «Ճերմակ Գիրքը կը կանգնէ նշանատախտակ մը Պաղեստինի վրայ որուն վրայ գրուած է «Պաղեստինէն ներս ոչ մէկ հրեայ: Սր. Գիրքին նշանն է, բարբի վալուս հայրենիքին իւրաքանչիւր հրեայի համար:

* * Պապական կաթողիկոսներու մրտաւանդութիւնը.— Անգլիացի գրողի մը Իրլանտոյի պապական կաթողիկէ կղերներու մասին գրածէն ի յայտ կուգայ, թէ անոնց մտայնութեան մէջ ոչ մէկ փոփոխութիւն կայ: Անոնք Միջին Դարու մոլեռանդութիւն և նեղմտութիւն երեւան կը բերեն տակաւին, յայտնի է անկէ՝ թէ Տրայիի արքեպիսկոպոս Մաք Գէյտ բարոյական մեղքով յանցաւոր կը գտնէ այն կրթութիւնը, որ կը համարձակի մտնել հոշակաւոր Բողոք. համալսարանը, առանց նախապէս արտօնութիւն ստանալու թեմակալ առաջնորդէն: Ուրիշ եպիսկոպոս մը, Տօքթ. Մօյնիհամ կը գրէ, «Բող. եկեղեցիի մը մէջ պաշտա-

մունք կատարել միթէ շարունակութիւնը չէ հեթանոսութեան: Անոնց կղերականութիւնը ամուսնացած կուպապաշտ կղերականութեան շարունակութիւնը չէ, նոյնպէս անոնց տաճարները: Ի՞նչ կ'ընեն անոնք զորս հեթանոս կղերները չըրին»: Սոյն մէջ բերումէն ետքը անգլիացի գրողը կ'ըսէ, «Ասիկա լկաի զրաքանութիւն է և ի յայտ կը բերէ անգնդային տգիտութիւն մը: Միայն մաքուր և աւետարանական արթնութիւն մը կրնայ փրկել Իրլանտոյի կաթողիկէները կործանումէ:

* * Նորվեկիոյ մէջ արքեպիսկոպ.— Նորվեկիոյ գերմանական գրաւումէն ազատագրուելէն ի վեր հոն ընդարձակածուալ արթնութիւն մը ծայր տուած է, կ'ըսէ անգլիացի թերթ մը:

* * Անգլիոյ երեսփոխանական ժողովին մէջ.— Նորընտիր երեսփոխանական ժողովին մէջ բազում հաւատացեալներու գտնուիլը հետաքրքրութիւն արթնացած է: Անոնցմէ Մր. Էլլիս Սմիթի մասին կ'ըսուի, թէ փարլամենթի առջեւ իր ըրած ուղերձները առհասարակ պզտիկ քարոզներ են: Մր. Լօվսըն եռանդուն մեթոտական մըն է որ պատերազմական նախարար է ներկայ դահլիճին մէջ, Իսկ Մր. Ճօ. զէֆ Ուէսթ շատ կը հետաքրքրուի Փրկութեան Բանակով:

* * Գիները եւ սիկառը.— Նիւ Եորքի ծխախոտի գործարանի տէրերը քննութենէ մը ետքը գտած են, թէ Ամերիկայի մէջ «Հայրենի հակառակահերէն կ'արտադրուի տարեկան 329 միլիառ, որուն 69 առնարիւրը կ'սպառուի Ամերիկայի կիներուն կողմէ:

ԱՂՕԹՔԷՆ ԱՌԱՋ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

Յովսէփ խորհեցաւ որ փարաւոնին առջեւ ելլելէն առաջ պէտք է ամիրութիւն եւ հապուստները փոխէ: Բառնաբաս Յիսուսը դիմաւորելէ առաջ հին վերահսկում մէկգի նետեց: Մովսէսին հրամայուեցաւ որ իր կօշիկները հանէ մորենիին մօտենալէն առաջ, որովհետեւ Տէրը հոն էր: Այդպէս ալ կը վայելէ, որ իւրաքանչիւր քրիստոնեայ ազօրքով Աստուծոյ մօտենալէ առաջ պատրաստութիւն տեսնէ եւ «մէկգի ձգէ ամէն ծանրութիւն եւ դիւրաւ պատարող մեղքը»:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ «ԱԽԵՏԱՐԱՆԻ ԶԱՅՆ»ԻՆ

— Տիար Ե. Քիւչիւքեան կը նուիրէ 100 Ե. դ. Տիար Եագուպ Տաղլեանի դառնաղէտ մահուան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի:

— Նոյն առթիւ եւ նոյն նպատակին Պազրընեան ընտանիքը կը նուիրէ 50 Ե. դ.:

— Բրոժ. Ս. Խաչատուրեանի դառնակսկիծ մահուան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի, Տօքթ. եւ Տիկին Խ. Գալընեան 100 Ե. դ., Տրօկերիսք Զերէզեան եւ Ընկերութիւն, Պազրընեան ընտանիք, Մ. Սեփանեան, Տէր եւ Տիկին Ժիրայր Զաֆար 50ական Ե. դ. եւ Տիար Գ. Փանոսեան 25 Ե. դ. կը նուիրեն:

— Տիկ. Սալօմէ Տեօփէնեան կը նուիրէ 50 Ե. դ. բոյր Աննիճա Մաքոսեանին կսկծալի մահուան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի:

— Սղբ. Ե. Նորատուկեան 10 Ե. դ. եւ Սր. Թագունի Հալանեան 30 Ե. դ. կը նուիրեն յօգուտ թերթին, Կաղանդի առթիւ:

— Տիար Յակոբ Սիմոնեան ինչպէս անցեալ տարի այս տարի եւս մէկ տարի «Աւետ. Զայն» կը նուիրէ Արժ. Տէր Սահակ Բահանայ Շաֆարեանի:

Մեր շնորհակալութիւնները յարգելի նուիրատուներուն:

ԹԵՐԹԻՍ ՏԱՐՆԱԿԱՆ ԲԱԺՆԵՐԻՆ Է

Եզրպուտի համար	35 Ե. դ.
Սուրբիոյ եւ Լիբանանի համար	3 Սուր. մսկի
Սմերիկայի համար	2.50 Տօլար
Շիլին գործածուած տեղերու համար	7 Շիլին
Հատար Հեռէ՛ 5	Եզրպա. Դահեկան

 ՈՒՇԱԿՐՈՒԹԻՒՆ. — Կը խնդրուի որ բոլոր բարակցութիւններ, յօղուածներ եւ դրամական առաքումներ դրկուին հետեւեալ հասցեով. —

K. T. S A R I A N

American Mission
Alexandria (Egypt)